

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 565/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Čorbom, PhD., Žižkova 39, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 603/2013 z 2. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 603/2013 z 2. júla 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Konanie v právnej veci sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému v prvom rade Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava a žalovanému v druhom rade Katastrálny úrad v Prešove, Správa katastra Levoča, so sídlom Mäsiarska 14, 054 01 Levoča o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o uloženie povinnosti zrušiť obmedzujúcu poznámku v katastri nehnuteľností bolo vedené na Okresnom súde Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) pod č. k. 2C/48/2011. Okresný súd žalobu rozsudkom z 26.9.2013 zamietol, pričom o odvolaní podanom sťažovateľom Krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 Co/603/2013 (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.».

Sťažovateľ v sťažnosti zhrnul dôvody žaloby, ako aj dôvody jej zamietnutia Okresným súdom Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v spojitosti s rozsudkom krajského súdu, v súvislosti s čím uviedol, že *«žalobou sa sťažovateľ domáhal, aby súd (i) určil, že je vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], evidovanej na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], vedenom Katastrálnym úradom [REDAKOVANÉ], Správa katastra [REDAKOVANÉ] ako parcela registra [REDAKOVANÉ] - orná pôda o výmere 518 m² (ďalej len „dotknutá nehnuteľnosť“) a vo vzťahu k žalovanému v druhom rade sa domáhal, (ii) aby mu súd uložil povinnosť vymazať obmedzujúcu poznámku vyznačenú na vyššie uvedenom liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ], v časti [REDAKOVANÉ] viažucej sa k parcele [REDAKOVANÉ] v znení: „V zmysle § 39 ods. 2 katastrálneho zákona hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola v časti parcely registra [REDAKOVANÉ] spochybnená — časť parcely registra [REDAKOVANÉ] o výmere 239 m² vyvlastnená v prospech Československého štátu — Miestneho národného výboru [REDAKOVANÉ] na základe rozhodnutia číslo: výst./3059/65, zo dňa 25.8.1965, právoplatného dňa 16.9.1965, číslo zmeny 1/67.“ (ďalej len „obmedzujúca poznámka“). Okresný súd žalobu zamietol*

s odôvodnením“, že „nebol preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na opätovnom určení jeho vlastníckeho práva, (ii) dôvody zápisu poznámky na liste vlastníctva č. ■■■, kat. územie ■■■ nepominuli a nie je možné predmetnú poznámku z listu vlastníctva vymazať a súdu neprináleží zrušiť obmedzujúcu poznámku na liste vlastníctva, ktorá bola vyznačená v súlade so zákonom.“».

Ďalej sťažovateľ uviedol, že proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, pričom v tomto odvolaní namietal, že «... odôvodnenie napadnutého rozsudku je najmä vo vzťahu k druhej časti petitu - povinnosť vymazať obmedzujúcu poznámku - neúplné, nedostatočné, čo v konečnom dôsledku robí rozhodnutie súdu nepreskúmateľným. Sťažovateľ v odvolaní voči napadnutému rozsudku trval na tom, že k vyvlastneniu dotknutej nehnuteľnosti v minulosti právoplatne nemohlo dôjsť a aktuálny zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá ani rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 12 C 19/2004, ktorým bol sťažovateľ určený za výlučného vlastníka dotknutej nehnuteľnosti. Sťažovateľ poukazoval najmä na nedostatočné odôvodnenie rozsudku okresného súdu v Časti, kde okresný súd bez ďalšieho ustálil, že „pozemok bol vyvlastnený“. Sťažovateľ totiž v konaní podstatnú časť svojej argumentácie viedol v zmysle, že k vyvlastneniu časti dotknutej nehnuteľnosti nemohlo právoplatne dôjsť, a to okrem iného najmä z dôvodu, že mu rozhodnutie o vyvlastnení nebolo nikdy doručené. Okresný súd k naznačenej argumentácii nielenže nezaujal svoje stanovisko, ale v odôvodnení rozsudku neuviedol ani akými úvahami sa spravoval pri konštatovaní, že „pozemok bol vyvlastnený“. Okresný súd absolútne opomenul povinnosť reagovať na námietky sťažovateľa, najmä sa vôbec nevyjadril akým spôsobom vyhodnotil dôkazy, ktoré podľa nášho názoru svedčili v prospech sťažovateľa. Za najhodnovernejší dôkaz svedčiaci v prospech sťažovateľa považujeme práve rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 12 C 19/2004, ktorý určil za výlučného vlastníka dotknutej nehnuteľnosti sťažovateľa. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu ani vo vzťahu k petitu č. 1 žaloby (určenie vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti), ani vo vzťahu k petitu č. 2 žaloby (výmaz obmedzujúcej poznámky k dotknutej nehnuteľnosti) neobsahovalo žiadne skutočnosti umožňujúce preskúmať závery súdu prvého stupňa. Podľa názoru sťažovateľa trpelo rozhodnutie súdu prvého stupňa taktiež tou vadou, že konajúci súd v jeho odôvodnení neuviedol prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Sťažovateľ totiž v konaní pred

okresným súdom navrhol dôkazy, ktoré mali preukázať, že vyvlastnenie nebolo zákonné, konajúci súd však tieto dôkazy nevykonal. V uvedenom zmysle pociťoval navrhovateľ taktiež vady hmotnoprávnej stránky konania pred súdom prvého stupňa, keď okresný súd neúplne zistil skutkový stav (nevykonaním navrhnutých dôkazov) a v následnosti na to vec nesprávne právne posúdil.».

Ďalej sťažovateľ poukázal na to, že „Krajský súd rozsudkom sp. zn. 11, Co/603/2013 z 2.7.2014 napadnutým touto sťažnosťou potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 C/48/2011 z 26.9.2013 a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd po prepise dôvodov rozsudku okresného súdu, dôvodov odvolania, vyjadrení k nemu a prepise doktrínálnych poznatkov o účele určovacej žaloby bez ďalšieho relevantného odôvodnenia stroho uviedol, že súhlasí s názorom okresného súdu, že sťažovateľ nemal opätovne (po konaní vedenom na Okresnom súde Poprad sp. zn. 12 C 19/2004, v ktorom bolo rozsudkom určené výlučné vlastníctvo sťažovateľa k dotknutej nehnuteľnosti) naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku napadnutého touto sťažnosťou (v súvislosti s druhou časťou petitu, smerujúcou k výmazu obmedzujúcej poznámky k dotknutej nehnuteľnosti z katastra nehnuteľností) iba stroho dištancoval od možnosti uloženia povinnosti vo veciach pôsobnosti a právomoci orgánov verejnej správy na úseku správy katastra súdmi. Okrem konštatovania záujmu sťažovateľa o výmaz obmedzujúcej poznámky k dotknutej nehnuteľnosti z katastra nehnuteľností sa krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku s učenou argumentáciou sťažovateľa nijakým spôsobom nevysporiadal, a síce krajský súd v predmetnom rozsudku na odvolacie dôvody takmer vôbec nezareagoval.“.

Podľa názoru sťažovateľa «krajský súd nepostupoval v súlade s § 132 O. s. p., podľa ktorého súd v konaní a teda logicky najmä v rozhodnutí, ktoré je vyvrcholením občianskeho súdneho konania starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Sťažovateľ je názoru, že jeho právna a dôkazná argumentácia bola spôsobilá na to, aby súd v prípade vykonania všetkých navrhnutých dôkazov jeho žalobe vyhovel. Krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku nerešpektoval ani § 157 ods. 2 O. s. p. ustanovujúci náležitosti odôvodnenia

rozsudku, ktorý sa vzťahuje aj na rozsudok odvolacieho súdu. Viacstranovú argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v odvolaní v podstate „odbil“ odkazom na správnosť dôvodov rozsudku okresného súdu a doplnil jeho dôvody dvoma stručnými odsekmi.».

Sťažovateľ zdôraznil, že „Krajský súd sa v rozsudku napadnutom touto sťažnosťou stotožnil s dôvodmi rozsudku okresného súdu, ktoré sťažovateľ ako žalobca v odvolaní svojou skutkovou a právnou argumentáciou vyvracal bez toho, aby sa účinne zaoberal námietkami žalobcu, ktoré mali pre vec podstatný význam. Krajský súd v napadnutom rozsudku nekonštatoval irelevantnosť právnej argumentácie sťažovateľa avšak na strane druhej sa odmietol vecne zaoberať vyššie uvedenými odvolacími dôvodmi. Je nepochybné, že súčasťou práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky spojené s predmetom súdnej ochrany. Odpoveď súdu musí byť jasná a zrozumiteľná nielen súdu, ale predovšetkým účastníkovi konania, pretože súd rozhoduje o jeho subjektívnych právach (m. m. I. ÚS 241/07). Tým, že krajský súd nereagoval na podstatné odvolacie námietky sťažovateľa, jeho rozsudok je neodôvodnený, arbitrárny (svojvoľný) a tým priamo zasahujúci do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/603/2013 z 2.7.2014 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/603/2013 z 2.7.2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 284,08 €, a to na účet JUDr. Jozefa Čorbu, PhD., advokáta, do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré má spočívať v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu a jeho arbitrárnosti, v dôsledku čoho podľa názoru sťažovateľa mu bola odopretá možnosť domáhať sa spravodlivosti, resp. mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu v sťažnosti označených práv.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Podstata námietok sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu spočíva v tvrdení, že postupom krajského súdu, ktorý v odvolacom konaní primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom nereagoval na námietky sťažovateľa, čím podľa jeho názoru odmietol v súdnom konaní spravodlivosť, resp. v dôsledku uvedeného mu bola odňatá možnosť konať, tak ako to je opísané v prvej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia. Z námietok sťažovateľa je zrejmé, že vychádzajú z premisy, že krajský súd podľa jeho názoru nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a že práve v dôsledku tohto postupu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo sťažovateľ hodnotí ako porušenie svojich označených práv. Sťažovateľ vlastne tvrdí, že postupom krajského súdu, ktorého zavŕšením bolo vydanie napadnutého rozsudku, bol pozbavený súdnej ochrany v súdnom konaní, teda možnosti konať pred súdom v napadnutom konaní. Týmto postupom krajského súdu malo byť porušené aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

Podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom prichádza v zásade do úvahy iba za predpokladu, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv vyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 201/04). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd, tak ako sú uvedené v druhej hlave ústavy, totiž nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 42/00).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V situácii, keď dôvody sťažnosti sú koncentrované do námietky odňatia možnosti konať pred krajským súdom, sťažovateľovi nič nebránilo podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, pričom prípustnosť svojho dovolania mohol oprieť o citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku a v rámci dovolacieho konania sa domáhať ochrany v sťažnosti označených práv.

Z predloženej sťažnosti, k nej pripojených príloh a zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ dovolanie nepodal, preto je potrebné urobiť záver, že nevyčerpal dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje a na ktorého využitie bol oprávnený. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa mohol odmietnuť aj pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Pozornosti ústavného súdu však neušlo, že sťažovateľ v podstate námietkou odňatia možnosti konať pred súdom vyjadruje svoju nespokojnosť s napadnutým rozsudkom krajského súdu (ale aj okresného súdu) a vlastne namieta nevykonanie ním navrhnutých dôkazov, v dôsledku čoho podľa jeho názoru došlo k nesprávnemu, resp. neúplnému právnenému posúdeniu veci všeobecným súdom, a najmä nedošlo k dosiahnutiu výmazu obmedzujúcej poznámky vyznačenej na liste vlastníctva č. ■.

Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd najskôr podrobne oboznámil priebeh konania pred okresným súdom poukazujúc na odôvodnenie prvostupňového rozsudku, ktorým okresný súd na základe vykonaného dokazovania návrh sťažovateľa zamietol.

Krajský súd v napadnutom rozsudku spomenul aj ďalšie dôvody (rozhodujúce faktické skutočnosti), ktoré viedli k rozhodnutiu a z ktorých okresný súd vychádzal, ako aj interpretáciu na vec (skutkový stav) aplikovaných právnych predpisov.

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostatočne reagoval na odvolacie dôvody sťažovateľa, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„Žaloba žalobcu v prvom navrhnutom výroku bezpochyby je určovacou žalobou podľa § 80 písm. c/ O. s. p. (návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem), pri ktorej je potrebné v prvom rade skúmať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, t. j. procesnú prípustnosť žaloby, pretože z cit. ust. vyplýva, že existencia a preukázanie naliehavého právneho záujmu je základnou podmienkou pre to, aby jej bolo možné vyhovieť (je procesnou podmienkou jej úspešnosti). Účelom určovacej žaloby je zásadne poskytnutie preventívnej ochrany, a takáto žaloba je namieste vtedy, ak by bez požadovaného určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo právny vzťah, ktorého je účastníkom, alebo by sa jeho právne postavenie bez takéhoto určenia stalo neistým. Uvedený účel určovacej žaloby tak korešponduje práve s podmienkou, aby na určení právneho vzťahu alebo práva bol naliehavý právny záujem. Ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ho určovacia žaloba bude plniť, nebude splnená ani táto podmienka. V takom prípade súd bez toho, aby sa zaoberal vecou samou (príp. otázkou vecnej legitímácie), žalobcu zamietne, lebo nedostatok preukázania naliehavého právneho záujmu je spravidla prvoradým dôvodom, pre ktorý určovacia žaloba neobstojí. V žalobe o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je musí žalobca vždy tvrdiť a preukazovať skutočnosti, z ktorých vyplýva, že má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

Naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah, alebo právo.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na opätovnom určení vlastníckeho práva k parcele registra [REDAKOVANÉ] zapísanej na [REDAKOVANÉ], kat. úz. [REDAKOVANÉ], keďže jeho vlastníctvo k tejto parcele bolo už určené súdnym rozhodnutím. S týmto názorom súhlasí aj odvolací súd. Žalobca totiž už je zapísaný v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník (podiel 1/1) spornej parcely č. 202/1 (výpis z katastra nehnuteľností na č. l. 6), a to v dôsledku konania Okresného súdu Poprad sp. zn. 12 C 19/2004. V tomto konaní Okresný súd Poprad vyporiadal podielové spoluvlastníctvo účastníkov (okrem žalobcu odlišných od účastníkov v danej veci), a to rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť 29.7.2006 a týmto parc. č. 202/1 určil do výlučného vlastníctva žalobcu (rozsudok na č. l. 10-14). Keďže žalobca bez akýchkoľvek pochybností už je zapísaný ako výlučný vlastník predmetnej parcely (dokonca na základe súdneho rozhodnutia, ktorým bolo vyporiadané podielové spoluvlastníctvo), nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení a navrhnutý určovací výrok by ním deklarovanú spornosť a neistotu neodstránil.

Z obsahu spisu totiž vyplýva, že záujmom žalobcu je predovšetkým dosiahnuť výmaz obmedzujúcej poznámky vyznačenej na [REDAKOVANÉ], a preto žalobu v jej druhom výroku smeroval pôvodne voči správe katastra. O vyznačení obmedzujúcej poznámky rozhodla Správa katastra [REDAKOVANÉ] rozhodnutím č. X 60/2008 z 10.9.2008 (č. l. 7-8), a to podľa § 39 ods. 2 Katastrálneho zákona. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca v správnom konaní odvolanie nepodal a nemohol tak využiť ani postup v súlade s § 250v O. s. p.. Katastrálne úrady a správy katastra boli miestnymi orgánmi štátnej správy, ktoré vykonávali štátnu správu na úseku katastra, preto uloženie akejkoľvek povinnosti týkajúcej sa ich pôsobnosti, či zákazu konať vo veciach ich právomoci súdnym rozhodnutím je neprípustné, (súdom prislúcha právo kontroly a zákonnosti rozhodnutí orgánov štátnej správy iba v rámci správneho súdnictva - piata časť O. s. p.). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa ani v časti týkajúcej sa druhého navrhnutého výroku rozhodnutia nemožno hodnotiť ako nepreskúmateľné a vo výsledku je toto rozhodnutie správne.“

Vzhľadom na uvedené za stavu, keď podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa v danom prípade v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav, správne vec právne posúdil a keď sťažovateľ podľa jeho názoru v odvolaní neuviedol

žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal, krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 OSP).

Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa fyzická osoba alebo právnická osoba, využijúc svoje základné právo na súdnu ochranu, obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo na to, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj Občiansky súdny poriadok v § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999, § 26] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby všeobecný súd neopomenul všetky náležitosti zákonného rozhodnutia tak, ako vyplýva z § 157 ods. 2 OSP, a tieto pri svojom postupe aj prakticky aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.

Ústavný súd zdôrazňuje, že jeho primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jej uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci Občianskeho súdneho poriadku) je ústavne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd taktiež pripomína, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu mohlo dôjsť, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi prípadne zisteným porušením práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Vzhľadom na uvedené posudzoval ústavný súd sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných

práv a slobôd. Preto nebolo jeho úlohou do detailov znovu preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu po zistení, že tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou.

Krajský súd v namietanom rozsudku zaujal svoj názor k sťažovateľom nastoleným odvolacím dôvodom, poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil, aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnomu názoru. V odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom objasnil svoje úvahy o tom, prečo nesúhlasí s niektorými názormi sťažovateľa, reagujúc na všetky podstatné odvolacie námietky vrátane námietky týkajúcej sa výmazu obmedzujúcej poznámky vo vzťahu k časti pozemku (239 m²) vyvlastnenej v prospech *„Československého štátu – Miestneho národného výboru v Studenci na základe rozhodnutia číslo: výst./3059/65, zo dňa 25. 8. 1965, právoplatného dňa 16. 9. 1965, číslo zmeny 1/67“*.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom v relevantnom čase, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

Citované rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd neskonštatoval, že by závery, ku ktorým krajský súd dospel, bolo možné označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožnil, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí

rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú náležite odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietaný postup krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a odôvodnenie jeho rozhodnutia vychádza z jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Napokon je potrebné dodať, že zmyslom čl. 46 ods. 1 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže byť to, aby sa ústavný súd stal bežnou prieskumnou inšinciou proti rozhodnutiam všeobecných súdov. V danej veci sťažovateľ dôsledne nerešpektuje postavenie ústavného súdu ako orgánu ochrany ústavnosti, keď obsahom sťažnosti ho stavia do pozície bežnej prieskumnej inšancie všeobecného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude splňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde zistil, že účinky výkonu právomoci krajského súdu sú v danom prípade zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, jeho sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010). Ústavný súd preto odmietol sťažnosť aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015